

Samergo

Netwerkbijeenkomst

23 september 2021

Op donderdagavond 23 september vond de netwerkbijeenkomst van Samergo plaats in het Van der Valk Hotel in Ridderkerk. Het was eigenlijk ook een klein feestje: omdat het eindelijk weer 'live' kon, maar ook omdat wij, Samergo, een nieuwe organisatie zijn waarin Steunpunt KOEL en ZorgImpuls hun krachten hebben gebundeld. U was erbij, samen met dertig andere spelers uit het zorg- en welzijnsveld: van zorgverleners tot zorginkopers, burgers, bestuurders, zorgmanagers, adviseurs, overheidsvertegenwoordigers en deskundigen uit het welzijnswerk.

De avond stond in het teken van de vraag hoe we gezondheid en de burger daadwerkelijk centraal kunnen stellen, en wat de focus op het gemeenschappelijk belang vraagt van de samenwerking in het veld en van de inzet van Samergo.

Om de bevoegenheid vast te houden, en als dank voor uw bijdrage tijdens de verschillende discussies, sturen we u deze sfeerimpressie van een avond vol grote en kleine ideeën en verrassende persoonlijke gesprekken.

Ga de wijk in.

Wil je weten hoe de transitie naar gezonder gedrag en effectievere preventie echt gemaakt kan worden, en je meer sámen met de burger kunt doen? Kom om te beginnen uit je kantoren en conferentiezalen, en ga eens echt de wijken in. Het bruist en borrelt al in zoveel wijken en buurten! Alleen gaan wij hoogopgeleide gezondheidsprofessionals vaak nog zó op in onze interne en onderlinge beslommeringen, dat we informele initiatieven nauwelijks opmerken, laat staan ondersteunen en versterken. Werk, leer en innoveer dáár waar de gezondheids- en participatieproblemen zich voordoen. Sluit je aan bij bewonersinitiatieven en help ze momentum genereren. Vandaag nog!

Nico van Meeteren
hoogleraar perioperatieve
gezondheid Erasmus
Universiteit Rotterdam

Dit is in een notendop de boodschap van sleutelspreker Nico van Meeteren, hoogleraar perioperatieve gezondheid aan de Erasmus Universiteit, en directeur van het Bureau van Health~Holland. Nico nodigt alle aanwezigen uit om vooral hun stoelen te laten staan, en begint al wandelend door de zaal een dialoog met zijn toehoorders, die door de ruimte met hem meebewegen.

De mentimeter spreekt

75%

van de aanwezigen is het ermee **eens** dat 'zorgorganisaties en professionals nog veel dienstbaarder moeten zijn aan burgerinitiatieven'.

73%

van de aanwezigen is het **oneens** met de stelling dat we al 'ontzettend veel investeren in preventie, en hier onbewust al heel bekwaam in zijn'.

70%

van de aanwezigen is het **oneens** met de stelling dat de 'burger zijn gedrag niet verandert zolang zorgprofessionals dat niet doen'.

'Elke gedragsverandering begint in de spiegel van hoogopgeleiden die ervoor kiezen om niet meer out-of-the-box te denken en doen, maar juist inside-the-box. In de wijken en buurten waar gezondheidsproblemen zich echt voordoen' Nico van Meeteren

Het gaat over het hoe en waarom van de wijk ingaan en samenwerken met actieve burgergroepen, die in de buurten zorgen voor meer betrokkenheid en welzijn. En over hoe zorgorganisaties hier beter op aan kunnen sluiten.

Zorg van alledag

Het leven van mensen vindt voor het grootste deel buiten de zorg plaats. Daar wordt de gezondheid van mensen voor het grootste deel bepaald door externe invloeden als luchtkwaliteit, het klimaat, de woonomstandigheden, en niet te vergeten de relaties met mensen om hen heen; met wie ze samenleven en wie hun collega's en burens zijn. Als je gedragsverandering en een betere gezondheid voor iedereen wilt bereiken, is het daarom de vraag of je je kansen wel binnen de zorg moet zoeken. Nico gelooft van niet. Aan de hand van diverse voorbeelden laat hij zien dat je gezondheid en welzijn het beste ondersteunt door dicht bij mensen te gaan staan, in hun wijk, of zelfs bij hen thuis. Door aan te sluiten bij hun dagelijks leven, en daar concrete betekenis te geven aan de factoren die bijdragen aan een goede kwaliteit van leven.

'Met 4 minuten contact gaan we als zorgprofessional het gedrag van de burger echt niet veranderen. En dat moeten we misschien ook niet willen.' Nico van Meeteren

'Het gaat niet gebeuren. De instanties zitten te zeer vast in hun vertrouwde structuren om zich echt open te stellen voor de wijk.'

Deelnemer discussie

Laat vaste structuren los

De discussie komt op scherp te staan als een van de aanwezigen de stellingen van Nico uitdaagt en verklaart dat 'het helaas niet gaat gebeuren'; dat zorg- en overheidsinstanties niet echt de wijk in zullen gaan om daar informele initiatieven duurzaam te ondersteunen en versterken. Dit omdat ze te zeer vastzitten in hun vertrouwde werk- en denkstructuren om zich echt open te stellen voor de wijk en de burger. Het lukt ze gewoon niet. Ook wordt opgemerkt dat bepaalde groepen in de samenleving gewoon moeilijk bereikbaar zijn, waardoor het zoeken blijft naar manieren om de aansluiting op hen te vinden. Er klinken tijdens de discussie nu eens instemmende geluiden, dan weer kritische kanttekeningen.

Van pilot naar duurzame verbinding

Robert Waterreus
directeur Samergo

De tijd vliegt om en Samergo-directeur Robert Waterreus neemt het stokje van Nico over. Hij voorziet dat het een grote uitdaging blijft om de transitie goed vorm te geven. Niemand weet zeker welk initiatief er wel of niet zal slagen, maar dat is geen reden om er niet op af te gaan. Sterker nog: dat is een van de kerntaken van Samergo als Regionale ondersteuningsstructuur (ROS). Als partner en motor voor samenwerking helpt Samergo de zorg anders te organiseren, met als doel de best mogelijke zorg voor iedereen, waarbij de bewoner en zijn gezondheid centraal staan. Vanuit een onafhankelijke rol verbindt Samergo partijen in zorg en welzijn, om netwerken en samenwerkingsvormen te versterken. Het veelzijdige team van Samergo zet zijn kennis en ervaring graag in om het veld te ondersteunen om deze transitie te maken.

**'Werken aan de best mogelijke zorg in de regio.
Dichtbij en betaalbaar voor iedereen.
Met als doel gezonde inwoners.
Daar gaan we voor.'**

Uit de missie van Samergo

Door naar de praktijk

Robert geeft het startschot tot een drietal kleinere dialoogsessies, waarin geanimeerd wordt gesproken over de vraagstelling van deze avond; hoe we gezondheid en de burger in de praktijk meer centraal kunnen zetten. Er wordt samen nagedacht over mogelijke field labs om mee aan de slag te gaan, en over hoe Samergo daarbij van meerwaarde kan zijn. Het gaat over mooie initiatieven die al lopen, en over grote en kleinere uitdagingen die aanwezigen daarbij al hebben overwonnen of nog aan willen gaan. Maar ook de weerbarstigheid van de praktijk wordt besproken, zoals die blijkt uit diverse voorbeelden op het vlak van preventie, specifieke zorgketens en bepaalde populaties.

‘Er is meer ruimte nodig om op bestaande successen voort te bouwen, in plaats van steeds iets nieuws te starten.’

Deelnemer discussie

De uitdaging lijkt ‘m vooral te zitten in het vasthouden nadat iets eenmaal van start is gegaan. In alle drie de subgroepen komen wel voorbeelden aan de orde van mooie, succesvolle initiatieven waarvan de structurele borging in de praktijk moeilijk bleek. Alsof het systeem juist succes ontmoedigt. ‘Dat kan niet de bedoeling zijn’, zo klinkt het. ‘Er is meer ruimte en stimulans nodig om op bestaande successen voort te bouwen, in plaats van steeds iets nieuws te starten.’ Dit vraagt ook iets van de manier van evalueren en financieren.

‘Het gaat om elkaar kennen en het klein houden, dicht bij de burgers.’

Deelnemer groepssessie

Op naar Delfshaven

Na afloop van de groepsdiscussies komt iedereen weer bij elkaar en wordt de balans opgemaakt: Gezondheid gaat om veel meer dan het medische; het gaat ook over kwaliteit van leven. Het heeft iets heel relationeels, de omgeving speelt er een cruciale rol in. Wat ook te denken geeft, is de opmerking van Nico dat de bal met name bij de hoogopgeleide zorgprofessionals en beleidsmakers ligt om verbinding te maken met initiatieven en sleutelpersonen in de wijk. Als dat zo is, dan moeten professionals wel het vertrouwen krijgen dat zij hun netwerk in alle rust kunnen opbouwen en onderhouden;

dat ze niet door aanbestedingen gedwongen steeds weer van voren af aan hoeven te beginnen. Voordat de netwerkbijeenkomst gezamenlijk wordt afgesloten met een uitgebreid diner, wordt er nog één heldere afspraak gemaakt: om de inspiratie levend te houden en van elkaar te kunnen blijven leren, komen er meer van dit soort netwerkbijeenkomsten. De eerste daarvan zal plaatsvinden in Delfshaven. Nu eens niet in de een of andere statige zaal, maar al wandelend door de wijk. Om persoonlijk kennis te maken met de initiatieven die daar al lopen, en misschien wel samen een field lab te kiezen voor de ontwikkeling van lokale, gedrags- en omgevingsgerichte zorg met burgerparticipatie. Want hoeveel mooie plannen er van bovenaf ook worden opgetuigd: ze krijgen pas de wind onder de vleugels als ze lokaal en onder de mensen worden omarmd en uitgebouwd. Wordt vervolgd dus. En mocht u tussentijds mooie ideeën hebben of initiatieven willen optuigen: betrek ons er vooral bij! Samen bereiken we meer.

Samergo Gewoon doen.

Ter inspiratie: Ga de wijk in en neem mee (om onderweg te lezen)

- **Koninkrijk vol sloppen** – Anke van der Woud
- **Gezondheidsverschillen voorbij** – essay door Jet Bussemaker
- **De derde levensfase** – advies van de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving
- **Mensen die een verschil maken in kwetsbare wijken** – Merlijn van Hulst en Maaïke Matelski (Tilburg University)